

Undervisningsbeskrivelse

Stamoplysninger til brug ved prøver til gymnasiale uddannelser

Termin	Termin hvori undervisningen afsluttes: december 2022
Institution	VUC Lyngby
Uddannelse	hfe
Fag og niveau	Dansk A
Lærer(e)	Peer Sievertsen Høgsbro (PHO); Mathias Reichert Rasmussen (MNI)
Hold	22dana1

Oversigt over gennemførte undervisningsforløb

Titel 1	Intro – tekst og genre (MNI)
Titel 2	Epik (MNI)
Titel 3	Filmanalyse (PHO)
Titel 4	Lyrik (MNI)
Titel 5	Sproghandlinger (PHO)
Titel 6	Retorik, argumentation og spin (MNI)
Titel 7	Nyhedsanalyse (PHO)
Titel 8	Dokumentarfilm (PHO)
Titel 9	Natursyn (MNI)
Titel 10	Det moderne gennembrud (PHO)
Titel 11	Menneske, maskine og metropol (storby) (MNI)
Titel 12	Klimaforløb (PHO)

Beskrivelse af det enkelte undervisningsforløb (1 skema for hvert forløb)

[Retur til forside](#)

Titel 1	Intro – tekst og genre
Indhold/materiale	<u>Tekster/analyse:</u> <ul style="list-style-type: none"> • 3D-billede (brugt i forbindelse med introduktion til analyse og fortolkning) • Minikompendie m. teksteksempler til genreøvelse udarbejdet af lærer
Omfang	<ul style="list-style-type: none"> • 5 lektioner
Særlige fokus-punkter	<ul style="list-style-type: none"> • Introduktion til danskfaget på HF A • Introduktion til analyse, fortolkning og perspektivering • Introduktion til genrebegrebet
Væsentligste arbejdsformer	<ul style="list-style-type: none"> • Læreroplæg • Klassesamtale • Induktive og deduktive arbejdsformer

[Retur til forside](#)

Beskrivelse af det enkelte undervisningsforløb (1 skema for hvert forløb)

[Retur til forside](#)

Titel 2	Epik
Indhold	<p><u>Tekster:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Jan Sonnergaard: ”Sex” (novelle) (1997) - Anders Bodelsen: ”Drivhuset” (novelle) (1965) - Anders Thomas Jensen: ”Valgaften” (kortfilm; 1998) - Thomas Korsgaard: ”Lasagne” (novelle) (2019) <p><u>Baggrundsmateriale/teori:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Læsevejledning til episke tekster (udarbejdet af lærer) - Ark om person- og miljøkarakteristik (udarbejdet af lærer) - Ark med kompositionsmodeller (udarbejdet af lærer) - Ark om fortæller og synsvinkel (udarbejdet af lærer) - Ark om fremstillingsform, fortælle teknik og fortælle tempo (udarbejdet af lærer) - Ark om sprog og stil i epik (udarbejdet af lærer) - Ark om novellegenren (udarbejdet af lærer) - Køreplan til analyse af epik (udarbejdet af lærer) <p>Supplerende materiale:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Filmklip fra <i>Rocky</i> (1976): https://www.youtube.com/watch?v=YYmfM2TfUA - Filmklip fra <i>Barnaby</i>: https://www.youtube.com/watch?v=oQjIh-Xir-I

Omfang	- Ca. 25 lektioner á 45 minutter;
Særlige fokuspunkter	- Introduktion til analyse og fortolkning af episke tekster, herunder fokus på: <i>tid, miljø, personkarakteristik, komposition, fortællerforhold, fremstillingsformer, sprog/stil og tematik.</i>
Væsentligste arbejdsformer	<ul style="list-style-type: none"> • Læreroplæg • Klasesamtale • Gruppearbejde • Kursistfrelæggelser • Induktive og deduktive arbejdsformer • Skriftligt arbejde: Novelleanalyse

Beskrivelse af det enkelte undervisningsforløb (1 skema for hvert forløb)

[Retur til forside](#)

Titel 3	Filmanalyse
Indhold	<p>Baggrundslitteratur: Arbejdsark til kortfilm (analysemodel) Afsnit om filmgenrer fra ”Realismen i dansk film” af Birger Langkjær, Samfundslitteratur 2012 ”Genrekonventioner” fra Filmgenrer, Det dansk filminstitut, 2006 ”Kortfilm og enkelhed” (uddrag) v. Richard Raskin, Systime 2001 Om klippeteknik: https://mediefagsdykysten.wordpress.com/tag/montageklip/</p> <p>Kernestof: ”Ude i skoven” af Lisa Svømmø, DK, 2013 ”Lovefield” af Mathieu Ratthe, kortfilm, Canada 2008 ”Valgften”, v. Anders Thomas Jensen, 1998 ”Digre daier” af Gunnar Vikene, Norge 1997 ”Knæler” af Roberta Hilarius Reichhardt, Dk 2020 ”Sniffer” af Bobbie Peers, Norge 2006</p> <p>+ diverse eksempler (fx introsekvens fra ”28 dage senere” af Danny Boyle, 2002)</p>
Omfang	Anvendt uddannelsestid ca. 25 timer, antal normalsider 126
Særlige fokuspunkter	<ul style="list-style-type: none"> • Kortfilmens særtræk – den komprimerede fortælleform • Raskins syv parametre • Filmgenrer og anvendelsen af virkemidler <p>Filmiske virkemidler – herunder fiktions- og faktakoder</p> <p>Analyse af levende billeder – herunder arbejde med filmiske virkemidler i fiktionsfilmen</p>

	<p>Anslagsanalyser og forløbsanalyser med forskellige fortællemodeller, herunder berettermodel og tre-akter-model</p> <p>Faglige mål: navigere og udvælge og forholde sig kritisk og analytisk til information i alle medier samt deltage i og bidrage til digitale fællesskaber + demonstrere kendskab til og forholde sig reflekteret til medie billedet i dag + anvende centrale skriftlige fremstillingsformer (herunder redegøre, diskutere, analysere, fortolke og vurdere) med formidlingsbevidsthed.</p>
Væsentligste arbejdsformer	Klasseundervisning/analyser i fællesskab/projektarbejdsform/ skriftligt arbejde/anmeldelse af film/ skriftlig analyseopgave

Beskrivelse af det enkelte undervisningsforløb (1 skema for hvert forløb)

[Retur til forside](#)

Titel 4	Lyrik
Indhold/materiale	<p><u>Baggrund/teori:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Fibiger, Johannes og Gerd Lütken: <i>Litteraturens Veje</i> (Systeme, 2004); heri afsnit om ”Lyrik” • Ark om billedsprog (udarbejdet af lærer) • Ark om rim og rytme (udarbejdet af lærer) • Ark om komposition i digte – udarbejdet af lærer • Darger, Benedicte m.fl.: <i>Begreb om dansk</i> (Dansklærerforeningens Forlag, 2009); heri: ”At benævne og fortolke: Fra ord til tema (semantiske skemaer)” (s.33-34) • Oversigt over verbernes semantik – udarbejdet af lærer • Læsevejledning og analysemodel til analyse af lyrik (udarbejdet af lærer) <p><u>Primærttekster/analyse:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Emil Aarestrup: ”Angst” (1838) • Søren Ulrik Thomsen: ”Levende” (1981) • VÆRK: Kursisterne har individuelt arbejdet indgående med udvalgte tekster fra det et selvvalgt musikalsk værk og har fremlagt for hinanden i responsgrupper. <p><u>Øvrigt materiale/perspektiv:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Rim-introduktion via eksempler af Tom Kristensen: ”Det blomstrende slagsmål” (1920) og Rudolf Broby-Johansen: ”FORÅRET KOMMER TIL CAFÉEN” (1922), samt uddrag af ”Ebbe Skammelsøn” (folkevise, riddervise, anonym - nedskrevet omkring 1555), ”Guldhornene” (digt, Adam Oehlenschläger, 1803), ”Gaden” (futuristisk storby-digt, Emil Bønnelycke, 1917), ”Livet i badeværelset” (modernistisk digt, Klaus Rifbjerg, 1960) og Jokeren (Den gale pose): ”København København” (1996) • Lægehåndbogen om ’angst’ (sundhed.dk – besøgt d. 23/2-2016)
Omfang	<ul style="list-style-type: none"> • 28 lektioner

Særlige fokus-punkter	<ul style="list-style-type: none"> • Introduktion til fagets grundlæggende analytiske metoder og begreber til brug ved analyse, fortolkning, perspektivering og vurdering af lyriske tekster, herunder særligt fokus på tekstens ”hvad”, ”hvordan” og ”hvorfor”. • Læsevejledning til lyriske tekster. • Introduktion til de fire eksistentialer (jeg, du, tid, rum) til brug ved analyse af lyriske tekster. • Introduktion til forskellige kompositionsmodeller til brug ved analyse af lyriske tekster. • Introduktion til forskellige lyriske virkemidler (rim og rytme, billedsprog, ordvalg, modsætninger og semantiske skemaer) • Introduktion til forskellige digtformer (klassisk og moderne) og deres kendetegn. • Undersøgelse af, om vores lyriske værktøjskasse rækker til andre typer af tekster, som fx sange (VÆRK)
Væsentligste arbejdsformer	<ul style="list-style-type: none"> • Læreroplæg • Klassesamtale • Gruppearbejde • Kursistfremlæggelser • Induktive og deduktive arbejdsformer • VÆRK-læsning: Selvvalgt musikalsk album.

[Retur til forside](#)

Beskrivelse af det enkelte undervisningsforløb (1 skema for hvert forløb)

[Retur til forside](#)

Titel 5	Sproghandlinger, facework og høflighed
Indhold	<p><u>Materiale:</u> Håndbog til dansk v. Ole Schultz Larsen, Systime 2021, afsnit 4.12 om <i>Kommunikationsanalyse: (bele kapitlet, undtagen transaktionsanalysen – men særligt fokus på:)</i> <i>Kommunikationssituationen og sproghandlinger</i> (I: Håndbog til dansk, Systime) <i>Facework</i> (I: Håndbog til dansk, Systime)</p> <p>Analysemodel til samtaler</p> <p>Til sproghandlingsanalyse:</p> <p>Helle Helle: ”Køreplaner”, 1996 Ludvig Holberg: ”Erasmus Montanus” (uddrag), 1723</p> <p>Scene fra filmen ”Adam och Eva”: http://www.youtube.com/watch?v=naKbMjQV7wI</p> <p>Scene fra ”Paradise Hotel”: https://www.youtube.com/watch?v=6AnxHIX4hSQ</p> <p>samt tv-klip med Lars Løkke Rasmussen og Bertel Haarder + ”De uaktuelle nyheder” med Michael Bertelsen og Morten Messerschmidt</p>

Omfang	Anvendt uddannelsesetid: 25 t. Antal normalsider 46
Særlige fokus-punkter	<ul style="list-style-type: none"> • Sproghandlingsanalyse – herunder viden om fire grundlæggende typer af sproghandlinger samt identifikation af disse • Brug af sproghandlingsteori i analysen af litterære tekster • Op- og nedtoning • Facework – forståelse for ansigtstruende situationer i forskellige mundtlige kommunikationssituationer • Kendskab til Goffman og Grice • Principper for høflighed og samarbejde i mundtlig kommunikation • Mundtligt og skriftligt sprog <p><u>Sproghandlinger</u> – her skal man kunne lave en analyse af mundtligt sprog både i faktatekster og dialoger i fiktionstekster ud fra teorien om de 4 typer af sproghandlinger (informationsudvekslende, handlingsregulerende, holdnings- og følelsesudtrykkende, kontaktstrukturerende). At kunne skelne mellem direkte og indirekte sproghandlinger – forståelse af begrebet ”undertekst”.</p> <p>Faglige mål: demonstrere indblik i sprogets funktion og variation, herunder dets samspil med kultur og samfund + analysere og vurdere teksters kommunikative betydning + beherske skriftsprogets normer for korrekthed og anvende grammatiske og stilistiske grundbegreber</p>
Væsentligste arbejdsformer	Læreroplæg, individuelt, par- og gruppearbejde. Øvelser i mundtlig fremlæggelse, net-øgning, pararbejde, at have blik for valg af retoriske virkemidler samt krops- og stemmebevidsthed. Opgavebesvarelser i grupper.

Beskrivelse af det enkelte undervisningsforløb (1 skema for hvert forløb)

[Retur til forside](#)

Titel 6	Retorik, argumentation og spin
Indhold/materiale	<p><u>Baggrund/teori:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Darger, Benedicte m.fl.: <i>Begreb om dansk</i> (Dansklærerforeningens Forlag, 2009); heri kapitel 8: ”Retorik og argumentation” (s.95-107) • Karnøe, Jonathan Kolding: <i>Politisk psykologi</i> (Systeme; 2014); heri om ”politikere spinner med sprog og argumenter” (s. 99-102) • Analysemodel til retorisk analyse (udarbejdet af lærer) • Analysemodel til argumentationsanalyse (udarbejdet af lærer) <p><u>Tekster/analyse:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Jens Stoltenbergs tale ved mindehøjtideligheden i Oslo Domkirke 24/7-2011 • Thomas Hoffmann: ”Forskere: Derfor er Messi verdens bedste fodboldspiller” (12/1-2016) • Mette Frederiksen: Indledning på pressemøde om Corona 11/3-2020 • DF kampagne 2022: ”Vi har rigeligt af dem i forvejen” • Klip med Mette Frederiksen hos Clement (DR2 1/2-2016) • Liberal Alliance-kampagne 2022: ”Du kan godt”

	<ul style="list-style-type: none"> • Ask Hesby Krogh og Lumi Zuleta: ”Alt for mange afstår fra at deltage i offentlige debat på sociale medier” (kronik i <i>Morgenavisen Jyllandsposten</i> 16/2-2017) (brugt i forbindelse med debatterende artikel) • Mikkel Andersson: ”Den offentlige debat har det bedre end nogensinde” (blogindlæg på <i>Berlingske Tidendens</i> hjemmeside; 21/3-2017) (brugt i forbindelse med debatterende artikel) • ”Ti stille, kvinde” (dokumentarudsendelse; DR2; 6/11-2014) (brugt i forbindelse med debatterende artikel) <p><u>Øvrigt materiale:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Udvalgte avisoverskrifter/reklamer til eksemplificering af uhensigtsmæssig kommunikation • Eksempler på talesituationer, hvor der godt kunne være brug for retorik: Lars Løkke Rasmussen: https://www.youtube.com/watch?v=pRFuhQQnjXM • Eksempler på talesituationer, hvor der godt kunne være brug for retorik: Brian Mikkelsen: https://www.youtube.com/watch?v=y2n4SkWQiNc • Diverse reklamer til analyse af bl.a. appelformer, herunder ”Merci”, ”Steff Houlberg” og ”Colgate tandbørste”. • Forskellige lærerkonstruerede argumenter til argumentationsanalyse • Forskellige kursistproducerede argumenter til argumentationsanalyse
Omfang	<ul style="list-style-type: none"> • Ca. 30 lektioner
Særlige fokus-punkter	<ul style="list-style-type: none"> • Introduktion til og diskussion af, hvornår kommunikation kan siges at være hensigtsmæssig. • Introduktion til det retoriske pentagram, forskellige retoriske virkemidler og appelformer (etos, patos, logos). • Retorisk analyse af forskellige typer tekster på tværs af medier og genre, herunder med særligt fokus på reklamer og taler. • Bevidsthed om og diskussion af sprog som magt og/eller manipulation herunder en introduktion til begrebet ”spin” • Introduktion til og anvendelse af grundlæggende argumentationsanalyse (Toulmin), herunder påstand, belæg, underbelæg/hjemmel, gendrivelse, rygdækning og styrkemarkører • Introduktion til og anvendelse af forskellige argumenttyper, herunder <i>autoritetsargumenter</i>, <i>ordvalsargumenter</i>, <i>generaliseringer</i>, <i>modsatninger</i> (antiteser), <i>sammenligninger</i> (analogier) og <i>gentagelser</i> af bestemte ord (anafor, epifor, tretrinsraket), <i>hyperbel</i> (overdrivelse), <i>litot</i> (underdrivelse), <i>retoriske spørgsmål</i>. • Introduktion til og anvendelse af forskellige fejltypen eller spinstrategier inden for argumentation, herunder <i>postulat</i>, <i>glidebaneargument</i>, <i>stråmand</i>
Væsentligste arbejdsformer	<ul style="list-style-type: none"> • Læreroplæg • Klasseundervisning • Gruppearbejde • Kursistfremlæggelser • Induktive og deduktive arbejdsformer • <u>Skriftlighed</u>: Debatterende artikel

Beskrivelse af det enkelte undervisningsforløb (1 skema for hvert forløb)

[Retur til forside](#)

Titel 7	Nyhedsanalyse
Indhold	Baggrundslitteratur m.m.: Olsson & Poulsen: Ryd forsiden! s.17-35 ”Avisjournalistik”, afsnit 5.1 i <i>Håndbog til dansk</i> (ibog, Systime 2019) + om ”Fortællende nyhedsjournalistik” Lene Brøndum m.fl.: ”Vanessa-sagen”, Jyllands-Posten 04/05 – 2003 Dagsaktuelle aviser + netaviser + TV-nyheder
Omfang	Anvendt uddannelsestid ca. 25 timer Antal normalsider 35
Særlige fokus-punkter	<ul style="list-style-type: none"> • Nyhedsbegrebet og avistyper • Nyhedskriterier og nyhedsbehov • Selvstændig vurdering af dagens nyhed – hvad er dagens vigtigste nyheder? Hvorfor? • Avisens nyhedsgenrer – sondring mellem informations- og opinionsgenrer, klassiske og udvidede nyhedsgenrer • Nyhedsartiklens lay-out og sproglige virkemidler • Virkemidler i den fortællende nyhedsartikel, Avisreportagen, herunder oplevelsesjournalistik • Analyse af nyhedsartikler <p>Faglige mål: navigere og udvælge og forholde sig kritisk og analytisk til information i alle medier samt deltage i og bidrage til digitale fællesskaber + udtrykke sig præcist, nuanceret og formidlingsbevidst mundtligt, skriftligt såvel som multimodalt + demonstrere kendskab til og forholde sig reflekteret til mediebilledet i dag.</p>
Væsentligste arbejdsformer	Fremlæggelser, klasseundervisning, diskussionsgrupper, skriveøvelser, omskrivning af artikel Arbejde med selvvalgte nyheder

Beskrivelse af det enkelte undervisningsforløb (1 skema for hvert forløb)

[Retur til forside](#)

Titel 8	Dokumentarfilm
Indhold	Håndbog til dansk, afsnit 5.2 ”Dokumentarfilm og Mockumentary”, v. Ole Schultz Larsen, Systime 2021 ”Dokumentar og reality”, kap. 6 i <i>Den medierede virkelighed</i> , v. Johs. Fibi-

	<p>ger m.fl., L&R Uddannelse 2013 ”Fattigdomsporno i velfærdsland”, v. Katrine Hornstrup Yde, Politiken 040515</p> <p>Kernestof: ”Flugt” af Jonas Poher Rasmussen, DK 2021 (værk)</p> <p>Uddrag fra ”Blok på bistand”, DR 2014</p> <p>+ Diverse klip og eksempler, herunder scene fra ”Bowling for Columbine” af Michael Moore Citater fra diverse realityshows</p>
Omfang	Anvendt uddannelsestid: 16 timer, antal normalsider 240
Særlige fokuspunkter	<p>Forskellige dokumentarfilmformer og deres æstetiske valg Arbejde med virkelighedsrelationen i dokumentar Sammenhænge mellem forskellige lag i sammensatte udtryksformer (multimodalitet) – billede, lyd og verbalsprog Forskelle på dokumentar og reality – samt ligheder i virkelighedsgenernes udtryk Fakta- og fiktionskoder, analyse af brugen af virkemidler og disses effekt på beskuerens oplevelse af det fremstillede Autenticitetsmarkører</p> <p>Faglige mål: demonstrere kendskab til og forholde sig reflekteret til medie billedet i dag + analysere, fortolke og perspektivere fiktive og ikke-fiktive tekster + analysere og vurdere teksters kommunikative betydning</p>
Væsentligste arbejdsformer	Klasseundervisning /projektarbejdsform/ skriftligt arbejde/ Selvvalgt materiale til analyse (reality)

Beskrivelse af det enkelte undervisningsforløb (1 skema for hvert forløb)

[Retur til forside](#)

Titel 9	Natursyn
Indhold	<p><u>Tekster:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Jellingestenen (o.950) - Folkevisen ”Germand Gladensvend” (o. 1250 - nedskrevet) - Adam Oehlenschläger: ”Simon Peder” (1805) - H.C. Andersen: ”Klokken” (1845) - N.F.S. Grundtvig: ”Jeg gik mig ud en sommerdag at høre” (1847) - Steen Steensen Blicher: Af: ”Marie. En erindring fra Vesterhavet” (1836) - Michael Strunge: ”GYLDENT LORT” (1980) - Christian Sønderby Jepsen: <i>Naturens uorden</i> (dokumentarfilm; 2016) VÆRK <p><u>Baggrundsmateriale/teori:</u></p>

	<ul style="list-style-type: none"> - DR-udsendelsen <i>1800-tallet på vrangen</i>, afsnit 1 ”Guld, hor og romantik - Mimi Sørensen og Mads Rangvid: iBogen <i>Brug litteraturhistorien</i>, Systeme, 2014, uddrag af kapitlet ”Middelalderen: Slægt, ære og hævn”, samt ”Introduktion til St.Steensen Blicher og romantismen” - Tinne Seerup Berthelsen m.fl.: iBogen <i>Litteraturhistorien – på langs og på tværs</i>, Systeme, afsnittene ”1800-1870: Romantikken”, ”Romantikens samfund: Fra enevælde til demokrati”, ”Livssyn”, uddrag af afsnittet ”Universalromantik: Adam Oehlenschläger og H.C. Andersen”, samt afsnittet: ”Nationalromantisk harmoni” - Fibiger, Johannes og Gerd Lütken: <i>Litteraturens Veje</i> (Systeme, 2004); heri afsnit om ”Firsermodernisme” - DR: ”Digtere, divaer og dogmebrødre” (udvalgte dele af følgende afsnit: afsnit 6 (Firserne 1980-1990) <p>Supplerende materiale:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Forskellige malerier fra romantikken og senere – bl.a.: - Caspar Friedrich David: ”Vandreren over Tågehavet” (1817), C. Skovgaard: ”Bøgeskov i maj”, 1857, J. Th. Lundbye: ”En dansk kyst. Motiv fra Kitnæs ved Roskilde Fjord”, 1843; Michael Ancher: ”Redningsbåden køres gennem klitterne” (1883), ”When you see this amazing sight” (2013) fra ART X SMART af Kim Dong-Kyu - Louise Isager Ahl: ”Vi er blevet fremmede for naturen” (bragt i <i>Politiken</i>; 16/4-2022)
Omfang	Ca. 30 lektioner á 45 minutter
Særlige fokuspunkter	<ul style="list-style-type: none"> - Forløbet har haft fokus på, hvordan natursynet har udviklet sig igennem tiden og har således indeholdt litteraturhistoriske nedslag; Middelalderens syn på naturen, som det kommer til udtryk i folkeviser; Strømninger i romantikken: natursynet i universalromantikken (herunder begreber som organismetanke og panteisme), nationalromantik og romantisme. - Fokus på forskellige natursyn såsom fx <i>fjendtlig og overtroiske; harmonisk og idealiseret, farlig</i> og menneskets indflydelse og holdning til naturen.
Væsentligste arbejdsformer	<ul style="list-style-type: none"> • Læreroplæg • Klasseundervisning • Gruppearbejde • Kursistfremlæggelser • Induktive og deduktive arbejdsformer

Beskrivelse af det enkelte undervisningsforløb (1 skema for hvert forløb)

[Retur til forside](#)

Titel 10	Det moderne gennembrud
Indhold	<u>Baggrund/teori:</u> <ul style="list-style-type: none"> - Afsnittet ”Det moderne gennembrud: ud med Gud” fra Systemes i-bog, <i>Brug litteraturhistorien</i>.

	<ul style="list-style-type: none"> – Skema over kvinderoller før og under sædelighedsfejden fra bogen <i>Brug litteraturhistorien</i>. – Lærermateriale om Bangs impressionisme. – Afsnittet ”Dramaet i det moderne gennembrud” fra ibogen <i>Litteraturhistorien på langs og på tværs</i>, Systime. – Om realistisk og impressionistisk skrivestil fra ibogen <i>Litteraturhistorien på langs og på tværs</i>, Systime. <p><u>Analyse:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> – Henrik Pontoppidan: ”En stor dag” – Herman Bang: ”Den sidste balkjole” – Henrik Ibsen: ”Et dukkehjem” (værk) – Amalie Skram: ”Constance Ring” (uddrag) (Amalie Skram: ”Karens jul”) <p>Supplerende: Martin Andersen Nexø: ”Lønningsdag”</p> <p><u>Film:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> – ”Øgendahl og de store forfattere: Herman Bang” fra dr.dk. – ”Et dukkehjem”, tv-teater (1974) (mitcfu.dk) <p><u>Andet:</u></p> <p>Ekskursion til Statens Museum for Kunst; samlingerne med malerier fra henholdsvis romantikken og det moderne gennembrud.</p> <p>Følgende malerier blev analyseret:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Christen Købke: ”Udsigt fra Dosseringen ved Sortedamssøen”, 1838 - Wilhelm Bendz: ”Familien Waagepetersen”, 1830 - P. C. Skovgaard: ”Bøgeskov i maj”, 1857 - J. Th. Lundbye: ”En dansk kyst. Motiv fra Kitnæs ved Roskilde Fjord”, 1843 - ”Burmeister og Wains jernstøberi”, 1885, P.S. Krøyer - ”Sat ud”, 1892, Erik Henningsen
Omfang	Anvendt uddannelsestid ca. 30 lektioner á 45 min. antal normalsider 234
Særlige fokuspunkter	<ul style="list-style-type: none"> – Opgør med romantikken – Det moderne gennembrud som litterær periode – Realisme – Naturalisme – Georg Brandes og kunstens rolle – De ”3 K’er”: køn, klasse og kirke – Impressionisme som skrivestil – Dramagenren, herunder det naturalistiske drama. <p>Faglige mål: demonstrere viden om og kunne perspektivere til træk af den danske litteraturs historie, herunder samspillet mellem tekst, kultur og samfund + demonstrere viden om fagets identitet og metoder + anvende cen-</p>

	trale skriftlige fremstillingsformer (herunder redegøre, diskutere, analysere, fortolke og vurdere) med formidlingsbevidsthed.
Væsentligste arbejdsformer	<ul style="list-style-type: none"> - Klasseundervisning - Individuelt arbejde - Gruppearbejde/matrix-grupper - Film - Spil - Remediering

Beskrivelse af det enkelte undervisningsforløb (1 skema for hvert forløb)

[Retur til forside](#)

Titel 11	Menneske, maskine og metropol (storby)
Indhold/materiale	<p><u>Baggrund/teori:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Introduktion til emne v/lærer • Fibiger, Johannes og Gerd Lütken: <i>Litteraturens Veje</i> (Systeme, 2004); heri afsnit om "Futurisme", "Ekspressionisme" og "Firsermodernisme" • Larsen, Kasper og Skov, Christoffer Boserup: <i>Grundbog til filosofi – Mennesket i verden</i> (Systeme; 2013-2015) – heri: "Jean-Paul Sartre – mennesket som valg" (s. 94-99) og "Fremtidens mennesker" (om transhumanisme) s. 102-103 <p><u>Primærtetekster/analyse:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Johannes V. Jensen: "Maskinerne" (rejsereportage; 1901) • Emil Bønnelycke: "Raadhuspladsen" (sang; 1918) • Tom Kristensen: "Nat i Berlin, 1921" (digt; 1927) • Peter Seeberg: "Patienten" (novelle; 1962) • Michael Strunge: "Natmaskinen" (digt; 1981) • VÆRK: Erlend Loe: <i>Doppler</i> (roman; 2004) (fælles) • FILM: <i>Matrix</i> (1999) (fælles) <p><u>Øvrigt materiale/perspektiv:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • "Guernica" (Picasso; 1937) (eksempel på modernistisk maleri som introduktion til emnet) • Steve Jobs-introduktion af Iphone 2007 (Youtube-video) + præsentation af iphone 7 (Viborg; 2016): https://www.youtube.com/watch?v=GmrlqyvvelQ • DR: "Digtere, divaer og dogmebrødre" (udvalgte dele af følgende afsnit: afsnit 2 om "Mellemkrigstiden 1918-1930) + 6 (Firserne 1980-1990) • Eksempel på ekspressionistisk musik: https://www.youtube.com/watch?v=JEY9lmCZbIc • Eksempel på ekspressionistisk maleri: https://da.wikipedia.org/wiki/Skriget#/media/Fil:The_Scream.jpg

Omfang	<ul style="list-style-type: none"> • Ca. 30 lektioner
Særlige fokus-punkter	<ul style="list-style-type: none"> • Tematisk sammenligning og perspektivering af forskellige skildringer af menneske, maskine og metropol (storby) på tværs af tid, genrer og medier med særligt fokus på æstetiske virkemidler og udtryksformer. • Analyse, fortolkning, vurdering og perspektivering af forskellige typer tekster i den brede definition (dvs. litterære tekster, billedkunst, film m.m.) • Litteraturhistoriske nedslag i perioderne: 1900'erne, Mellemligstiden (1918-1930), 1960'erne, 1980'erne og 2000'erne. • Introduktion til forskellige centrale -ismer ('modernisme', 'futurisme', 'ekspressionisme', 'eksistentialisme', 'Firsmodernisme', 'transhumanisme')
Væsentligste arbejdsformer	<ul style="list-style-type: none"> • Læreroplæg • Klasesamtale • Gruppearbejde • Kursistfremlæggelser • Induktive og deduktive arbejdsformer

[Retur til forside](#)

Beskrivelse af det enkelte undervisningsforløb (1 skema for hvert forløb)

[Retur til forside](#)

Titel 12	Klimaforløb
Indhold	<p><u>Baggrund/teori:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> – Uddrag af afsnittene ”Hvad er klimalitteratur?”, ”Mennesket mellem magt og afmagt”, ”Hvad kan klimalitteratur?”, ” Klimalitteraturens prosa” og ” Forsøg på at finde et nyt sprog” fra Systimes ibog <i>Klimalitteratur</i>. – Uddrag af debatindlægget ”Øg bistanden til fattige lande, der betaler prisen for den klimakrise, vi har skabt” af Tim Whyte, Birgitte Qvist-Sørensen og Rasmus Stuhr Jakobsen, Information d. 4. juni 2019. <p><u>Analyse:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> – Morten Søndergaard: ”Bourdieu i køkkenhaven” (2008) – Theis Ørntoft: ”Det er forvirrede tider” (2014) – Tomas Tranströmer: ”April och tystnad” (1996) – Akt1 - Danmarks Lydteater: Hørespillet ”Consequence City” (2018) (akt1.dk/hoerespil) (værk) – Interview med Lars Skinnebach og Tue Andersen Nexø i <i>Deadline</i> d. 15.03.2018 (om den nye klimalitteratur) – Uddrag af Rasmus Lund: ”moder vækst” (2018) – Uddrag af Peter Adolphsen, ”Jorden taler til mennesket” (2020)

	<p>Kampagnefilm: Greenpeace: (Henholdsvis Lego/Shell og Ludovico Einaudi/arktis) https://www.youtube.com/watch?v=dHpHxA-9CVM&feature=youtu.be https://www.youtube.com/watch?v=qhbliUq0_r4 Conservation International m. Greta Thunberg 190919 https://www.youtube.com/watch?v=-S14SjemfAg Conservation International: "Nature is speaking" (Julia Roberts is mother nature) - (2014) https://www.youtube.com/watch?v=WmVLcj-XKnM</p>
Omfang	<p>Anvendt uddannelsestid ca. 60 lektioner á 45 min. Antal normalsider 74</p>
Særlige fokuspunkter	<ul style="list-style-type: none"> - Antropocæn tid - Antropocentrisme og anti-anthropocentrisme - Klimalitteraturens sprog - Natur - kultur - Natursyn i forskellige perioder - Forholdet mellem menneske og natur/omverden (magt >< afmagt - skala) - Klimaulighed - Filmanalyse og kampagneanalyse - Om kampagner og holdningspåvirkning - Klima- og bæredygtighed i kampagner (relateret til klimalitterært forløb) - Tidens centrale problemstillinger i den offentlige debat: Klimakrisen <p>Faglige mål: undersøge virkelighedsnære problemstillinger og udvikle og vurdere løsninger, hvor fagets viden og metoder anvendes + analysere, fortolke og perspektivere fiktive og ikke-fiktive tekster + udtrykke sig præcist, nuanceret og formidlingsbevidst mundtligt, skriftligt såvel som multimodalt</p>
Væsentligste arbejdsformer	<ul style="list-style-type: none"> - Klasseundervisning - Gruppearbejde/matrix - Individuelt arbejde - Spil, quiz

+ supplerende læsning af Martin A. Hansen: "Frederiks oprør" og Karen Blixen: "Ringen" i miniforløb om litterær analyse (køn og oprør).

Samlet omfang svarende til 1200-1400 sider!